

NAJWAŻNIEJSZE PROPOZYCJE ZMIAN W USTAWACH DOTYCZĄCYCH SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI Z LIPCA 2018 R.

Skrót

1. Nowelizacji ustaw dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki z lipca 2018 r.¹ powinna towarzyszyć rekompensata w formie odczuwalnej podwyżki realnego wynagrodzenia nauczycieli akademickich i pozostałych pracowników uczelni.²
2. Weryfikacji wymagają w art. 16 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wymogi, jakie musi spełniać uczelnia, aby zostać zakwalifikowana do wymienionych grup uczelni.
3. Zmiany wymaga skład rady uczelni, której członkami obok przewodniczącego samorządu studenckiego danej szkoły wyższej powinni być tylko osoby niezatrudnione w tej uczelni, którzy nie ukończyli 77 roku życia do dnia rozpoczęcia kadencji. (art. 19 i 20).
4. W związku z pandemią koronawirusa należy przedłużyć kadencję pierwszej rady uczelni o sześć miesięcy, czyli do 30 czerwca 2021 r. (art. 230 ustawy Przepisy wprowadzające ustawę).
5. Do art. 20 ust 1 głaszającym, kto może być członkiem rady uczelni trzeba pkt. 5 rozwinąć.
6. Należy przyjąć, że rektorem uczelni może być osoba, która posiada, co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego, a uczelni akademickiej tytuł naukowy profesora. (art. 24)
7. Korekty wymaga skład senatu uczelni publicznej – w art. 29, ust. 1 pkt. 1. należy zastąpić wyrazy „*profesorowie i profesorowie uczelni*” słowami „*osoby posiadające tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego*”.
8. Należy całkowicie wyeliminować możliwość powoływania na stanowisko profesora uczelni doktorów nieposiadających stopnia naukowego doktora habilitowanego. (art. 116)
9. Należy powrócić do zasady zatrudniania wszystkich nauczycieli akademickich na czas określony na kilkuletnich kontraktach w drodze przeprowadzenia otwartego konkursu rozpisanego publicznie przez uczelnie, aby zachęcić ich rozwoju naukowego. (art. 117- 119)

¹ Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 oraz Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2018 r., poz. 1669.

² Ustawy te szerzej omawia Tadeusz Wawak, w monografii „Ewolucja uwarunkowań jakości zarządzania w szkołach wyższych w Polsce w latach 1918-2018”, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 2019 r.

10. W ramach nowelizacji ustawy należy w uczelniach akademickich w miejsce „*nauczyciela akademickiego*” przywrócić stanowisko „*pracownika naukowo-dydaktycznego*”. Natomiast w wyższych szkołach zawodowych pozostawić stanowisko „*nauczyciela akademickiego*”. Nauczycielom akademickim zatrudnionym w tych szkołach zawodowych należy stworzyć także warunki do pracy naukowej, niezbędnej do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych.

11. Roczny wymiar zajęć dydaktycznych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni na stanowiskach dydaktycznych powinien być o 50% wyższy niż zatrudnionych na równorzędnych stanowiskach badawczo-dydaktycznych. (art.127)

12. Należy powrócić do minimum kadrowego określającego minimalną liczbę nauczycieli akademickich: posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz osób posiadających stopień naukowy doktora, przypisanych do danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia zatrudnionych tylko w tej jednej uczelni, której kierunek studiów firmują. Obok minimum kadrowego organizacja prowadząca kierunek studiów powinna spełniać wymagania dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów prowadzonego przez tę jednostkę organizacyjną.

13. W obowiązującej ustawie trzeba uniezależnić w znacznym stopniu Polską Komisję Akredytacyjną od ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nadać jej uprawnienia kontrolne w uczelniach. PKA powinna także prowadzić bieżące i okresowe kontrole związane z ewaluacją programową i kompleksową na wzór uprawnień Najwyższej Izby Kontroli.

14. Przedstawiona w aktualnej ustawie komercjalizacja wyników działalności naukowej i know-how dostosowana jest do modelu gospodarki z okresu socjalizmu realnego PRL, a nie tak jak powinna funkcjonować w uczelni autonomicznej i samodzielnej finansowo, w warunkach gospodarki rynkowej, w dobie globalizacji i integracji europejskiej. Ponadto ustawa powinna zagwarantować samodzielność ekonomiczną uczelni oraz faktyczną odpowiedzialność poszczególnych osób sprawujących funkcje kierownicze, począwszy od rektora po kierownika zakładu, która nie rozkłada się na organy kolegialne szkoły wyższej.

15. Całkowite pozbawienie publicznych wyższych szkół zawodowych środków finansowych na prowadzenie badań naukowych, zakup aparatury badawczej i specjalistycznej infrastruktury informatycznej jest nieporozumieniem. Współczynniki kosztochłonności dla poszczególnych dyscyplin w tych szkołach powinny uwzględniać obok kosztów kształcenia także koszty działalności naukowej na niższym poziomie niż w uczelni akademickiej. (art. 367 i 402)

16. Obecnie 10 uczelni wyłonionych w konkursie, (art. 387) w ramach Programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza” realizuje swoje wieloletnie projekty. Po zakończeniu sześcioletniego okresu realizacji nastąpi ewaluacja wykonania przyjętego na wstępie planu w uczelni badawczej. Ustawa nie daje gwarancji, że te plany laureatów będą zrealizowane. Piątym celem szczegółowym omawianego programu jest: **podniesieniu jakości zarządzania w uczelni badawczej**. Na szczególną uwagę zasługuje fakt trafnego dostrzeżenia w Programie kluczowej roli wzrostu poziomu jakości zarządzania w szkołach wyższych. Dlatego też koniecznym jest wprowadzenie stałego monitorowania postępów w zakresie **doskonalenia jakości zarządzania** w tych 10 uczelniach badawczych. Omawiane ustawy z lipca 2018 r. tego nie przewidują.

17. Wśród wymagań, jakie musi spełniać rektor szkoły wyższej nie wymieniono w ustawie **umiejętności i kompetencji kierowniczych oraz wiedzy, jaką powinien posiadać rektor (oraz osoby powołani przez niego osoby do pełnienia funkcji kierowniczych) w zakresie zarządzania, popartych stosownym dyplomem lub świadectwem**. Omawiane ustawy powinna wymagać odpowiedniego przygotowania tych osób do pełnienia funkcji menedżerskich oraz przeprowadzenia oceny ich kwalifikacji przed lub w trakcie pełnienia tych funkcji kierowniczych.

Kraków 6.11.2020.

Rozwinięcie

1. **Poniższe propozycje zmian w ustawach dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki zapewniają ich rozwój i wymagają wzrostu nakładów i radykalnej poprawy jakości pracy, w tym jakości zarządzania w uczelniach. Dlatego też ich wprowadzenia wymaga rekompensaty w formie odczuwalnej podwyżki realnego wynagrodzenia nauczycieli akademickich i pozostałych pracowników uczelni.**

2. W art. 15 i 16 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uczelnie podzielono na zawodowe i akademickie, a wśród akademickich wyróżniono uniwersytety i politechniki. Następnie określono wymogi, jakie musi spełniać uczelnia by zostać zakwalifikowana do danej grupy uczelni. Sugerowało to, że uczelnia będzie mogła posługiwać się nazwa wynikającą z uzyskania kategorii naukowej w wyniku przeprowadzonej ewaluacji, czyli ze spełnienia określonych wymogów potwierdzonych wynikiem przeprowadzonej oceny. Tak miało być, ale w ustawie pojawił się ust. 4 w art. 16 głoszący, że w przypadku uzyskania kategorii naukowej skutkującej koniecznością zmiany nazwy uczelni na zasadach określonych w ust. 1-3 art. 16, to uczelnia może nadal posługiwać się nazwa

dotychczasowa. Powstaje pytanie – po co było wprowadzać w ustawie takie kryteria, które nie będą miały praktycznego znaczenia w identyfikacji, postrzeganiu i nazywaniu uczelni według posiadanych kompetencji? Proponuję, więc usunąć pkt 4 w art. 16 lub zmienić kryteria zapisane w pkt. 1-3 art.16. Nie można sankcjonować w ustawie obłądy i unikania rzetelnej oceny uczelni ich pozycjonowania w szkolnictwie wyższym w Polsce. Niech nazwy szkół wyższych „*uniwersytet*” i „*politechnika*” w rzeczywistości coś znaczą. Nie wracajmy do zasad PRL, kiedy to funkcjonował „Wieczorowy Uniwersytet Marksizmu i Leninizmu”

3. W art. 17. ust. 1 powyższej ustawy zapisano, że organami uczelni publicznej kolejno są: rada uczelni, rektor i senat. W pierwszych wersjach ustawy rada uczelni miała być organem najważniejszy. W ustawie podpisanej przez Prezydenta RP jej rola uczelni publicznej w rzeczywistości spadła na trzecie miejsce, choć w art. 17. ust. 1 jest zapisana na pierwszym miejscu. W jej znaczenie w tych uczelniach jest symboliczne. Jedną z przyczyn tego stanu rzeczy jest to za sprawą udziału w składzie rady uczelni jej pracowników. Członkami rady uczelni, obok przewodniczącego samorządu studenckiego danej szkoły wyższej, powinni być tylko osoby niezatrudnione w tej uczelni, którzy nie ukończyli 77 roku życia do dnia rozpoczęcia kadencji. (art. 19 i 20 ustawy Prawo szkolnictwie wyższym i nauce)

4. W związku z pandemią koronawirusa proponuje przedłużenie kadencji pierwszej rady uczelni o sześć miesięcy, czyli do 30 czerwca 2021 r. (*korekta art. 230 ustawy z dnia 3 lipca 1918 r. Przepisy wprowadzające ustawy - prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*).

5. Do art. 20 ust 1 głoszącym, kto może być członkiem rady uczelni należy pkt. 5 rozwinąć i dopisać „*oraz nie współpracowali z organami służby bezpieczeństwa lub wywiadu i kontrwywiadu innych państw*”.

6. Należy przyjąć, że rektorem uczelni może być osoba, która posiada, co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego, a uczelni akademickiej tytuł naukowy profesora. Dlatego też w art. 24 ust.1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo szkolnictwie wyższym i nauce należy w miejsce wyrazu „*doktora*” wpisać słowa „*naukowy doktora habilitowanego, a uczelni akademickiej tytuł naukowy profesora*”. Uczelnia akademicka powinna wyraźnie różnić się od pozostałych szkół wyższych, które powinny nazywać się koledżami lub szkołami pomaturalnymi, albo wyższymi szkołami pomaturalnymi. Tam istotnie dyrektorami mogą zostać osoby posiadające stopień doktora i nieposiadający habilitacji.

7. Korekty wymaga skład senatu uczelni publicznej w art. 29. ust. 1. W pkt. 1a koniecznym jest zastąpienie wyrazów „*profesorowie i profesorowie uczelni*” słowami „*osoby posiadające tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego zatrudnieni na etacie profesora lub profesora uczelni*”. Chodzi o to, aby nie mniej niż 50% składu senatu, a najlepiej

75 % stanowiły osoby posiadające tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowani zatrudnieni na etacie profesora w uczelni akademickiej. W żadnym przypadku nie można na miejsca w senacie zarezerwowane dla osób posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego wybierać osoby, która jest doktorem lub magistrem, ale nie posiada habilitacji.

8. Należy całkowicie wyeliminować powoływania na stanowisko profesorów uczelni doktorów nieposiadających stopnia naukowego doktora habilitowanego. Dlatego też należy w art. 116 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo szkolnictwie wyższym i nauce ust 2, dotyczącym warunków, jakie musi spełniać osoba, która może być zatrudniona na stanowisku profesora uczelni, usunąć dotychczasową treść pkt 2: *„profesora uczelni - może być zatrudniona osoba posiadająca, co najmniej stopień doktor oraz znaczące osiągnięcia:”* i w to miejsce wpisać nowa treść pkt. 2: *„profesora uczelni - może być zatrudniona osoba posiadająca, co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego oraz znaczące osiągnięcia:”*. Wyrażenie zgody na powołanie na stanowiska profesora uczelni doktora, który nie posiada habilitacji jest do zasady powoływania profesora uczelni wprowadzonych w Polsce na mocy dekretów B, Bieruta z lat 1945-1947.

9. Korekty wymaga art. 117 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo szkolnictwie wyższym i nauce. Pierwsza umowa o pracę z nauczycielem akademickim w danej uczelni zawsze powinna być zawierana na okres 4 lat. Pkt 1 ust. 2 art. 117 powinien być usunięty. Należy powrócić do zasady zatrudniania wszystkich nauczycieli akademickich na czas określony na kilkuletnich kontraktach, aby zachęcić ich do poszerzenia swojej wiedzy w zakresie prowadzonych badań, ciągłego doskonalenia warsztatu badawczego i liczących się publikacji naukowych (maksymalnie 4 lat dla asystentów, 6 lat dla doktorów, 8 lat dla doktorów habilitowanych i 10 lat dla osób posiadających tytuł naukowy profesora). Ponowienie zatrudnienia powinno następować po przeprowadzaniu otwartego konkursu rozpisanego publicznie przez uczelnie. Oznacza to likwidację także ust. 2 w art. 119.

10. W ramach nowelizacji ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce uczelnie należy w uczelniach akademickich w miejsce *„nauczyciela akademickiego”* przywrócić stanowisko *„pracownika naukowo-dydaktycznego”*. Natomiast w wyższych szkołach zawodowych można pozostawić stanowisko *„nauczyciela akademickiego”*. Nauczycielom akademickim zatrudnionym w tych szkołach zawodowych należy stworzyć także warunki do pracy naukowej, niezbędnej do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych.

11. Roczny wymiar zajęć dydaktycznych dla nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni na stanowiskach dydaktycznych powinien być o 50% wyższy niż zatrudnionych na

stanowiskach badawczo-dydaktycznych: profesora, profesora uczelni, adiunkta i asystenta. Wymaga to przeprowadzenia korekty art.127, gwarantującej spełnienie tego wymogu.

12. Po art. 53 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo szkolnictwie wyższym i nauce należy wprowadzić dodatkowy art. 53 a dotyczący minimum kadrowego, (obowiązywał w poprzedniej ustawie dotyczącej szkolnictwa wyższego do końca sierpnia 2018 r.), którego spełnienie powinno być warunkiem sine qua non, jaki musi spełniać uczelnia lub jej jednostka organizacyjna, aby prowadzić studia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia. Należy powrócić do minimum kadrowego określającego minimalną liczbę nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz osób posiadających stopień naukowy doktora przypisanych do danego kierunku studiów, zatrudnionych w tylko tej jednej uczelni, której kierunek studiów firmują. Minimum kadrowe na określonym kierunku studiów pierwszego stopnia:

- o profilu ogólnoakademickim stanowić powinno, co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich (osób z tytułem naukowym profesora i osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora;
- o profilu praktycznym stanowić powinno, co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki (osoba z tytułem naukowym profesora lub osoba ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz co najmniej pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Minimum kadrowe na określonym kierunku studiów drugiego stopnia stanowić powinno, co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich (osób z tytułem naukowym profesora i osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Minimum kadrowe dla jednolitych studiów magisterskich na określonym kierunku studiów stanowić powinno, co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich (osób z tytułem naukowym profesora i osób ze stopniem naukowym doktora habilitowanego) oraz co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Oznacza to powrót do wymogów obowiązujących przed 1 października 2018 r., czyli przed datą wejścia w życie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo szkolnictwie wyższym i nauce oraz zgodnie z wymogami i zasadami dotyczącymi minimum kadrowego obowiązującego wówczas (Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów.)

Jednostka organizacyjna uczelni, aby mogła prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia (studiów) powinna obok wymagań dotyczących minimalnej liczby i kwalifikacji nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego kierunku studiów spełnić także wymagania dotyczące proporcji liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów na danym kierunku studiów prowadzonego przez tę jednostkę organizacyjną.

13. Zmiana nazwy Państwowej Komisja Akredytacyjna (PKA) na Polską Komisję Akredytacyjną nie oznaczało uniezależnienia PKA od rządu. Nadal członkowie Polskiej Komisji tak jak państwowej są powoływani przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Minister, obsadzając swoimi ludźmi, ma kluczowy wpływ na jej funkcjonowanie i mierne efekty. Mimo tej instytucjonalnej zależności w ustawie, z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce zapisano, że „PKA jest instytucją działającą niezależnie na rzecz doskonalenia jakości kształcenia”. (art. 251.1) Nie wiadomo, od kogo ta działalność ma być niezależna i dlaczego zamiast poprawy jakości kształcenia w szkołach wyższych obserwujemy dalszy jej spadek? Działalność Komisji obejmuje ewaluację jakości kształcenia na studiach, która dotychczas podlega ewaluacji programowej przeprowadzanej przez PKA. Od 1.10.2020 R. miała rozpocząć się ocena kompleksowa, polegająca na ocenie działań na rzecz zapewnienia jakości kształcenia w uczelniach. W obowiązującej ustawie trzeba uniezależnić w znacznym stopniu Polska Komisje Akredytacyjna od ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nadać jej uprawnienia kontrolne w uczelniach. PKA powinna także prowadzić bieżące i okresowe kontrole związane z ewaluacją programową i kompleksową na wzór uprawnień Najwyższej Izby Kontroli. PKA nie może być nadal instytucją para rządową pozorującą troskę o jakość kształcenia w szkołach wyższych w Polsce.

14. Rozdział 6 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018r. poz. 1668), zatytułowany „Komerccjalizacja wyników działalności naukowej i know-how” dostosowana jest do modelu gospodarki z okresu socjalizmu realnego PR, a nie tak jak powinna funkcjonować w uczelni autonomicznej i samodzielnej finansowo, w warunkach gospodarki rynkowej, w dobie globalizacji i integracji europejskiej. Ponadto ustawa powinna zagwarantować samodzielność ekonomiczną uczelni oraz faktyczną odpowiedzialność poszczególnych osób sprawujących funkcje kierownicze, począwszy od rektora po kierownika zakładu, która nie rozkłada się na organy kolegialne szkoły wyższej (senat, rade uczelni, rade wydziału, rade instytutu). Kwestie te powinny być jednoznacznie i wyraźnie przedstawione w ustawie, tak, aby rektor był rzeczywistym, odpowiedzialnym gospodarzem

uczelni, dziekan wydziału a dyrektor instytutu, gospodarzem instytutu a nie bezwolnym urzędnikiem administracji publicznej, ze związanymi rękami, podlegającym pośrednio ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego.

15. Sposób podziału środków finansowych dla nadzorowanych przez ministra uczelni publicznych brać pod uwagę zróżnicowanie zadań uczelni akademickich i uczelni zawodowych (art. 367 i 402). Dlatego też Minister nie przyznaje środków finansowych dla publicznych uczelni zawodowych na utrzymanie i rozwój potencjału badawczego (ujętych w pkt. 2 art. 365), inwestycji związanych z działalnością naukową (ujętych w pkt. 4 art. 365) oraz środków na utrzymanie aparatury naukowo-badawczej i specjalnej infrastruktury informatycznej (ujętych w pkt. 5 art. 365). Oznacza to, że nauczyciele akademicy nie będą prowadzić badań naukowych, podnosić swoich kwalifikacji, publikować w czasopismach naukowych, pisać pracy doktorskich i habilitacyjnych. Innymi słowy nauczyciel akademicki w publicznej wyższej szkole zawodowej nie będzie prowadzić działalności dydaktycznej na wymaganym poziomie jakości kształcenia na studiach wyższych bez jednoczesnego prowadzenia badań naukowych i publikowania swych osiągnięć naukowych. Szkoła wyższa to nie technikum lub szkoła pomaturalna! Całkowite pozbawienie wyższych szkół zawodowych środków finansowych na prowadzenie badań naukowych i zakup aparatury badawczej i specjalistycznej infrastruktury informatycznej publicznych wyższych szkół zawodowych jest nieporozumieniem. Ustalane przez ministra współczynniki kosztochłonności dla poszczególnych dyscyplin w publicznych wyższych szkołach zawodowych powinny uwzględniać obok kosztów kształcenia także koszty działalności naukowej prowadzonej przez nauczycieli akademickich tych wyższych szkół, oczywiście na niższym poziomie niż w uczelni akademickiej.

16. W art. 387 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce minister został upoważniony i zobowiązany do ogłaszania cyklicznego komunikatu o ogłoszeniu konkursu w ramach wieloletniego programu „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza, którego celem jest po przez realizację celów szczegółowych podniesienie międzynarodowego znaczenia działalności uczelni publicznych. Po zakończeniu sześcioletniego okresu realizacji projektów uczelni badawczych wyłonionych w ramach pierwszego konkursu (art. 305 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce) następuje ewaluacja realizacji przyjętego na wstępie planu i jego korekty. Jeśli ewaluacja kończy się po sześciu latach negatywną to oceną uczelnia nie ponosi praktycznie żadnych konsekwencji. Ustawa nie daje gwarancji, że plany przyjęte przez uczelni badawcze - laureatów będą zrealizowane. Piątym celem szczegółowym omawianego programu jest:

podniesieniu jakości zarządzania w uczelni. Na szczególną uwagę zasługuje fakt trafnego dostrzeżenia kluczowej roli wzrostu poziomu jakości zarządzania we wszystkich jednostkach organizacyjnych, komórkach, organach szkoły wyższej w rozwoju uczelni badawczej, w podnoszeniu jakości prowadzonych badań oraz jakości kształcenia studentów i doktorantów, wzmocnienia współpracy naukowej w skali międzynarodowej oraz w rozwoju zawodowym pracowników uczelni. Dlatego też koniecznym jest wprowadzenie **stałego monitorowania postępów w zakresie doskonalenia jakości zarządzania** w wyłonionych 10 uczelni badawczych. Niestety, omawiane ustawy tego nie przewidują. Tymczasem od tej ciągłej poprawy jakości zarządzania będzie zależał stopień realizacji przyjętego i zatwierdzonego planu działań w tych uczelniach, na co uzyskały z budżetu państwa pokaźną dodatkową subwencję.

17. Wśród wymagań, jakie musi spełniać rektor szkoły wyższej nie ma wymieniono w art. 24.1 **umiejętności i kompetencji kierowniczych oraz wiedzy, jaka powinien posiadać rektor w zakresie zarządzania, popartych stosownym dyplomem lub świadectwem.** Rektor, zgodnie z art. 23.1. powołuje osoby do pełnienia funkcji kierowniczych w uczelni. Jednocześnie ta ustawa nie wspomina o potrzebie posiadania przez powołane osoby **umiejętności i kompetencji kierowniczych oraz wiedzy, jaka powinien posiadać w zakresie zarządzania popartych stosownym dyplomem lub świadectwem.** Oczywiście, skoro rektor nie musi mieć tych kwalifikacji menedżerskich, to, dlaczego miałyby je mieć dziekan czy dyrektor instytutu. Trzeba zerwać z przykrą i bardzo niestosowną tradycją i postawić kandydatom na: rektora, prorektora, dziekana, prodziekana, dyrektora instytutu i jego zastępcy wymogów posiadania **umiejętności i kompetencji kierowniczych oraz wiedzy, jaka powinien posiadać w zakresie zarządzania poparta stosownym dyplomem lub świadectwem.** W przypadku, kiedy takich kwalifikacji kierowniczych (menedżerskich) nie posiadają osoby, począwszy od rektora do kierownika katedry i zakładu, powinny odbyć stosowne studia podyplomowe w zakresie podnoszenia jakości zarządzania w instytucjach szkolnictwa wyższego i nauki. Omawiane ustawy powinna tego od nich wymagać. Udział w takich studiach podyplomowych kandydatów na rektorów, dziekanów i pozostałe osoby pełniące funkcje kierownicze i byłyby ze wszech miar pożądany, z pożytkiem dla rozwoju edukacji i nauki w Polsce. Omawiane ustawy powinna wymagać odpowiedniego przygotowania tych osób do pełnienia funkcji menedżerskich oraz przeprowadzenia oceny ich kwalifikacji przed lub w trakcie pełnienia tych funkcji kierowniczych.

Kraków 6.11.2020.

